

man den Gang fik, ere anvendelige i dette Øjeblik. Derfor maa jeg sige, som det er sagt før, at der maa gives Landstinget tilstrækkelig Tid til at behandle Toldloven, man kan ikke gaa over den med en Harefod. Min Stilling er den, den altid har været. Jeg mener, at der, hvad jeg har nævnt en Gang før i Dag, maa gives Industri og Haandværk en tilstrækkelig Beskyttelse, ikke alene til deres Opretholdelse, men til deres Udvikling; men at denne Beskyttelse paa den anden Side ikke maa blive saa stor, at den kommer til at virke som et Indførselsforbud.

Christiansen: Det er nogle Bemærkninger af det ærede 3die Medlem for 9de Kreds (Stilling), som har givet mig Anledning til paa ny at bede om Ordet. Han lagde jo, som min ærede Sidemand (Harald Jensen) gjorde opmærksom paa før, i alvorfulde Vendinger, et meget stærkt Ansvar over paa de socialdemokratiske Arbejdsførere, som vilde forlede Arbejderne til at stemme for denne Toldlov, og han lod os vide, at hvis Industrien efter denne ny Lov blev ruineret, var det vor Skyld. Naar jeg under almindelige Forhold hører saadanne ældre Arbejdsgivere udtale, at deres Interesser væsentlig gaa i Retning af at beskytte Arbejderne, er jeg mest tilbøjelig til at smile, men det ærede Medlem sagde det med en saadan Patos og Alvor, at jeg maaske i dette Øjeblik bliver nødt til at tage det alvorligt; han sagde det i en Tone, som om det, han udtalte paa dette Omraade, virkelig var hans Overbevisning. Nu er Forholdet det, at jeg for mit Vedkommende i nogle og tyve Aar har tilhørt den danske Arbejderorganisation, og jeg antager, at det ærede Medlem i mindst lige saa lang Tid har tilhørt de forskellige Formationer af Arbejdsgiverforeninger her i Landet. Vi have jo sikkert derved adskillige Erfaringer til fælles, og selv om vore Erfaringer ikke føre os til samme Resultat, er det jo utvivlsomt, at i Særdeleshed vore Erindringer omtrent ere ens. Vi kunne sikkert begge huske noget af Fortiden, og hvis jeg i Forbigaaende ganske kort maa minde det ærede Medlem om den, kunde det dog maaske være, at han kunde danne sig et Indtryk af, hvorfor Arbejderne ikke ønske, at de Herrer saa meget udad til skulle bruge Arbejderne som Middel til at opretholde en Beskyttelse, som vi bestandig mene i første Linie kommer de Herrer selv til gode. Vi have under denne Sags Behandling ikke alene i Anledning af Toldloven,

men jeg maa maaske sige særlig i Anledning af Sukkerloven, fra forskellige Sider hørt, hvor stærkt Industrien er beskyttet, og hvilken mægtig Reservefond navnlig Sukkerfabrikkerne have samlet sig. Vi have hørt, i hvor høj Kurs disse Fabrikkers Aktier staa, alt sammen i Kraft af den Beskyttelse, de have opnaaet. Erfaringen viser os, at trods disse mange Penge, som Sukkerfabrikkerne gennem Aarene have tjent, have de dog ikke haft Raad til i overvejende Grad at beskæftige danske Arbejdere. Det er jo, saa vidt mig bekendt, den Produktion, der har givet Stødet til Indførelsen af polske og galiziske Vandrearbejdere her paa de danske Jorder. Hvorfor skulde saa Arbejderne egentlig elske den Art Beskyttelse, naar den alligevel ikke giver Brødet til danske Arbejdere? Jeg skal ikke komme ind paa at omtale, under hvilke Vilkaar Polakkerne arbejde under Sukkerkompagnerne, men skal blot henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa en Beretning, jeg har liggende her; den hedder: „Meddelelser fra Udenrigsministeriet. 1907“. Den indeholder en Fremstilling ved Legationssekretær i Berlin, Erik Scavenius, af Polakernes Forhold nede i Tyskland, og efter hvad Navnet tyder paa, tør man vistnok gaa ud fra, at Meddelelsen ikke nærer socialistiske Tendenser. Hans Kritik af disse Vandrearbejders Vilkaar er ganske i Overensstemmelse med de Udtalelser, der ere fremkomne saa tidt fra vor Side, baade mundtlig og skriftlig. Det er de virkelige Forhold; Fabrikkerne ville meget gerne have Told paa Varerne, men Told paa Arbejderne som saadanne ønske de ikke, og de have i stor Udstrækning indført den nysnævnte meget billige Arbejdskraft for dergennem at opnaa større Udbytte end det, de vilde kunne have, naar de skulde beskæftige danske Arbejdere, som jo i Almindelighed forlange lidt højere Løn. Med Hensyn til andre af de Virksomheder, der have været omtalte, jeg tænker særlig paa Tekstilarbejderne og Tobaksarbejderne, vil Forholdet vise sig at være ganske det samme. Set i Belysning af, hvad andre Fag i denne By have opnaaet af Lønninger, ere disse to Fag, som sikkert endnu ere stærkt beskyttede, dem, der staa daarligst i Retning af Indtægter. Det er sikkert dem, der have de laveste Lønninger. Hvis det ærede Medlem f. Eks. vil gennemstøffe Nordsjælland, baade Kysten og de øvrige skønne Egne, hvor Villaerne og Landstederne ligge, vil han ved at sammenligne Antallet af de Villaer, der tilhøre de